

**Pytania do naboru dotyczącego
wsparcia tworzenia i/lub funkcjonowania centrów usług społecznych i rozwój dostarczanych
przez nie usług**

1. **Pytanie:** Czy koszt remontu mieszkania wspomaganego, które będzie stanowić nową, uruchamianą usługę, możemy traktować jako koszt tej usługi i zaliczać do 80% przeznaczonych na usługę?

Odpowiedź: Wsparcie w formie mieszkania wspomaganego należy do katalogu usług społecznych zgodnie z Wytycznymi dotyczącymi realizacji projektów z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w regionalnych programach na lata 2021-2027 oraz Regulaminem wyboru projektów. W związku z tym koszty związane z uruchomieniem tej usługi i świadczeniem takiej formy wsparcia należy wliczać do wskazanej w kryterium dostępu nr 8 puli 80% kosztów bezpośrednich przeznaczonych na rozwój usług społecznych świadczonych w społeczności lokalnej. Jednocześnie należy pamiętać, że cross-financing nie może przekroczyć 15% wartości projektu.

2. **Pytanie:** Czy podobnie jak w projektach ryczałtowych, w tym przypadku również jest wymóg, by do każdej pozycji wydatku były 2 linki lub 2 oferty?

Odpowiedź: Tak, obowiązek uzasadnienia kosztów przyjętych przez Wnioskodawcę we wniosku, w tym m.in. wskazanie informacji pozwalających na weryfikację racjonalności (rynkowości) zaplanowanych kosztów, np. poprzez analizę stron internetowych (minimum 2 linki), informacji o przeanalizowanych ofertach dotyczy każdego projektu, bez względu na sposób jego rozliczania.

3. **Pytanie:** Czy w przypadku zlecenia całości usługi podmiotom ekonomii społecznej, wskazując budżet w projekcie, można przy całości tego kosztu powołać się na zapytanie skierowane do podmiotów, które są zainteresowane świadczeniem takiej usługi, w której była ona wyspecyfikowana? Czy trzeba każdą składową tego kosztu szacować osobno?

Odpowiedź: Wnioskodawca zobowiązany jest do możliwie szczegółowego przedstawienia kalkulacji i uzasadnienia kosztu, w taki sposób, aby umożliwić oceniającemu sprawdzenie, czy koszty są kwalifikowalne, racjonalne i efektywne. W związku z tym zasadnym jest takie opisanie składowych danego kosztu, aby było jasne, co tak naprawdę wliczane jest w jego zakres i jak koszt został skalkulowany. W tym kontekście zasadnym jest przedstawienie szczegółowego opisu usługi planowanej do zlecenia ze wskazaniem poszczególnych składowych kosztu, aby oceniający nie miał wątpliwości co do jej zakresu i przyjętego kosztu ogólnego.

4. **Pytanie:** Czy rozpoczęcie projektu na utworzenie CUS może być planowane na 1 lipca 2026 roku, biorąc pod uwagę, że umowy będą prawdopodobnie z końcem 2025 roku? Taka data wiąże się z chęcią przekształcenia w CUS z datą od 1 stycznia 2027, a tylko wtedy spełniony zostanie wymóg, że będzie to okres nie późniejszy niż 6 miesięcy od

rozpoczęcia projektu. W regulaminie nie widzę zastrzeżenia okresu, w którym ma nastąpić rozpoczęcie projektu.

Odpowiedź: Regulamin wyboru projektu nie wskazuje maksymalnej daty, od której należy rozpocząć realizację projektu. W związku z tym to po stronie Wnioskodawcy jest zaplanowanie terminu realizacji projektu tak, aby spełnić inne wymogi określone w Regulaminie, w tym w kryteriach oceny. Należy jednak mieć na uwadze, że kwestie dotyczące realizacji wsparcia, w tym termin i harmonogram realizacji projektu podlegają ocenie na etapie oceny formalno-merytorycznej na podstawie zapisów wniosku. Wnioskodawca zobowiązany jest przedstawiać odpowiednie uzasadnienia przyjętych założeń w realizacji działań i na tej podstawie zostanie dokonana ocena wniosku. Należy jednak podkreślić, że znaczne odkładanie realizacji projektu w czasie, w kontekście okresu programowania 2021-2027, może nie być uznane za racjonalne i zasadne.

- 5. Pytanie: Czy w ramach zadania "Utworzenie i funkcjonowanie CUS" w ramach kosztów bezpośrednich można zaplanować koszty utrzymania/mediów w budynku CUS? Czy powinny być one raczej w kosztach pośrednich?**

Odpowiedź: Zgodnie z Regulaminem wyboru projektów, Wnioskodawca przystępując do sporządzenia projektu zobowiązany jest do zapoznania się dokumentami programowymi i Wytycznymi określającymi zasady sporządzania wniosku. Szczegółowe informacje dotyczące kosztów pośrednich zostały wskazane w podrozdziale 3.7 Regulaminu, a kosztów bezpośrednich – 3.1. Dodatkowo kwestie te są określone we wskazanych w Regulaminie Wytycznych dotyczących kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027. Zgodnie ze wskazanym dokumentem, koszty pośrednie projektu to koszty niezbędne do realizacji projektu, których nie można bezpośrednio przypisać do głównego celu projektu, w szczególności koszty administracyjne związane z obsługą projektu, która nie wymaga podejmowania merytorycznych działań zmierzających do osiągnięcia celu projektu. Koszty bezpośrednie natomiast to wydatki niezbędne do realizacji działań merytorycznych projektu. Kwestie dotyczące prawidłowego opracowania budżetu podlegają ocenie na etapie oceny formalno-merytorycznej, w związku z tym to po stronie Wnioskodawcy jest odpowiednie przeanalizowanie kosztów projektu i zakwalifikowanie ich do właściwych kategorii w oparciu o Regulamin wyboru projektów, w tym obowiązujące Wytyczne.

- 6. Pytanie: Zwracam się pytaniem dotyczącym kwestii dostępności dla osób z niepełnosprawnościami. Czy jeśli w budynku jednopiętrowym ze spełnioną częściową dostępnością tj. jest zapewniona platforma przyschodowa dla osób z niepełnosprawnością, która umożliwiającą dostęp tylko na parter budynku, gdzie będzie możliwość skorzystania ze wszystkich dostępnych usług, a także toaleta dostosowana do osób z niepełnosprawnością, można uznać dostępność dla osób z niepełnosprawnością ruchową za spełnioną. Koszt montażu platformy wynosił ok. 50 tys. zł. Montaż windy w ramach cross-financing może wynosić około 200 tys. W regulaminie konkursu jest zapis racjonalnego usprawnienia, który oznacza konieczne i odpowiednie zmiany oraz dostosowania, nienakładające**

nieproporcjonalnego lub nadmiernego obciążenia, jeśli jest to potrzebne w konkretnym przypadku.

Odpowiedź: Szczegółowe zapisy dotyczące przestrzegania zasad dostępności zostały określone w Regulaminie wyboru projektów, w tym w Instrukcji wypełniania wniosku stanowiącej załącznik nr 3 do Regulaminu. Należy jednak mieć na uwadze, że z zapisów wniosku o dofinansowanie musi jednoznacznie wynikać, że Wnioskodawca zapewni dostępność projektu (w tym jego działań) dla osób z niepełnosprawnościami na równi z innymi uczestnikami/odbiorcami rezultatów projektu i nie będzie dyskryminował uczestników/odbiorców rezultatów projektu ze względu na niepełnosprawność. Oznacza to zapewnienie dostępu do projektu, czyli jego działań i rezultatów dla osób z niepełnosprawnościami oraz wskazanie odpowiednich informacji w tym zakresie w odniesieniu m.in. do opisu grupy docelowej, potrzeb uczestników projektu, barier, zadań, sposobu rekrutacji uczestników projektu. W związku z powyższym należy tak zaplanować wsparcie, aby spełnić wymogi określone w Regulaminie, a zadania i ich realizację zaprojektować tak, aby były one dostępne dla każdej osoby, w tym osoby z niepełnosprawnością/szczególnymi potrzebami. Dodatkowo należy mieć na uwadze, że koszty cross-financingu nie mogą przekroczyć 15% wartości projektu, a koszty racjonalnych usprawnień to koszty, które nie były możliwe do przewidzenia na etapie opracowania projektu, a których poniesienie okazało się konieczne już na etapie realizacji projektu w odniesieniu do specyficznych potrzeb konkretnych uczestników projektu.

7. Pytanie: Czy wkład własny może być wniesiony jako wydatek w ramach cross-financingu?

Odpowiedź: Tak, wkładem własnym może być wydatek poniesiony w ramach cross-financingu, o ile wydatek ten jest powiązany z celem projektu i spełnia wymogi kwalifikowalności.

8. Pytanie: Czy wynagrodzenie dla stanowisk KIPUS, OSL i OPS (stanowiska zgodnie z ustawą o CUS) w projekcie powinny być wymienione w ramach kosztów bezpośrednich, czy w pośrednich? Stanowiska te są niezbędne w przekształceniu OPS w CUS.

Odpowiedź: Zgodnie z dokumentacją naborową, koszty pośrednie projektu to koszty niezbędne do realizacji projektu, których nie można bezpośrednio przypisać do głównego celu projektu, w szczególności koszty administracyjne związane z obsługą projektu, która nie wymaga podejmowania merytorycznych działań zmierzających do osiągnięcia celu projektu. Koszty bezpośrednie natomiast to wydatki niezbędne do realizacji działań merytorycznych projektu. Wskazane w pytaniu stanowiska związane są z realizacją zadań merytorycznych projektu i są zgodne z ustawą z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych, w związku z tym należy je przypisać do kosztów bezpośrednich projektu.

9. Pytanie: Czy w ramach projektu kwalifikowalna jest refundacja wynagrodzeń (kadra własna)?

Odpowiedź: Kosztami kwalifikowalnymi projektu są wszystkie koszty, które m.in. wpisują się w założenia naboru i cel projektu (zgodnie z podrozdziałem 3.8 Regulaminu). Dotyczy to kosztów ponoszonych w ramach podejmowanych działań merytorycznych, w tym również tych związanych z zatrudnianiem kadry. Należy mieć na uwadze, że koszty te muszą dotyczyć celu naboru tj. wsparcia tworzenia i/lub funkcjonowania centrów usług społecznych i rozwój dostarczanych przez nie usług. Istnieje możliwość zatrudniania kadry własnej do projektu, co szczegółowo zostało opisane w Regulaminie wyboru projektów (podrozdział 3.4.) oraz *Wytycznych dotyczących kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027*. Kwestie dotyczące doboru zadań oraz opracowania budżetu, również w kontekście zatrudnienia i wynagrodzenia kadry podlegają ocenie na etapie oceny formalno-merytorycznej. To po stronie Wnioskodawcy jest odpowiednie dobranie zadań oraz opracowanie i uzasadnienie budżetu, w tym również w zakresie zatrudnienia kadry, aby wpisać się w założenia naboru i spełnić wymogi Regulaminu.

10. Pytanie: Czy w ramach kosztów bezpośrednich jest kwalifikowalny koszt promocji związany z promowaniem w społeczności lokalnej zmiany OPS na CUS (np. poprzez banery, roll-up, namiot promocyjny itp), czy jest to jednak koszt pośredni?

Odpowiedź: Działania informacyjno-promocyjne związane z projektem i realizowanymi działaniami tj. utworzeniem CUS powinny być finansowane z kosztów pośrednich projektu zgodnie z *Wytycznymi dotyczącymi kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027*.

11. Pytanie: Zwracam się z zapytaniem dot. naboru nr FEWM.09.04-IZ.00-001/25, a konkretnie okresu świadczenia usług społecznych. Przy założeniu, że pierwsze 6 m-cy projektu będzie przeznaczane na tworzenie CUS, to czy przez kolejne 30 miesięcy należy świadczyć usługi społeczne? Czy świadczenie usług można inaczej zaplanować w czasie? Np. drugą z usług uruchomić po roku? Oczywiście przy założeniu, że zostaną spełnione pozostałe kryteria konkursowe, tj. 80% kosztów bezpośrednich przeznaczonych na usług społeczne, 30% zleconych NGO.

Odpowiedź: Regulamin nie narzuca konkretnych terminów/okresów, kiedy należy rozpocząć realizację usług społecznych w projekcie. To od Wnioskodawcy zależy, jak rozplanuje wsparcie i ujmie to w harmonogramie projektu. Należy jednak mieć na uwadze, że dobór zadań i ich odpowiednie rozłożenie w czasie wraz z odpowiednim uzasadnieniem podlega ocenie na etapie oceny formalno-merytorycznej w ramach kryterium punktowego nr 3 pn. „Trafność doboru zadań przewidzianych do realizacji w ramach projektu oraz racjonalność harmonogramu”. W związku z tym należy tak rozłożyć realizację zadań, aby kwestia ta nie budziła wątpliwości oceniającego, a harmonogram projektu nie zawierała luk i przestojów wpływających na ogólną ocenę projektu.